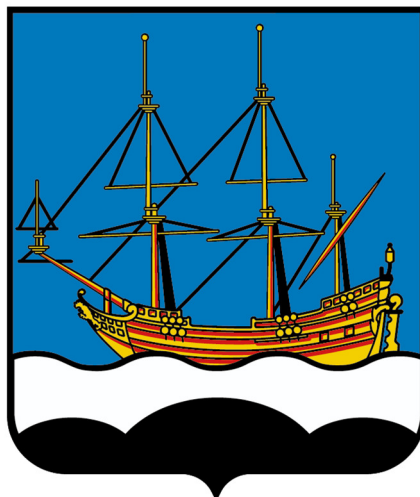

STRÖMSTADS KOMMUN

Plan mot kränkande behandling Strömstads Vuxenutbildning 2021

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	3
SKOLANS FÖRHÅLLNINGSSÄTT OCH VISION	3
ANSVARIG FÖR PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING	3
2. KORT ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	4
TRIVSELENKÄT	4
TEMADAGAR	4
ORDNINGSREGLER	4
3. FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	5
SKOLFORM	5
IDENTIFIERAD RISK	5
PLANERAD ÅTGÄRD	5
MÅL MED ÅTGÄRD	5
NÄR GENOMFÖRS ÅTGÄRDEN OCH ANSVARIG	5
4. FRÄMJANDE ÅTGÄRDER	6
SKOLFORM	6
IDENTIFIERADE FRISKFÄKTORER	6
PLANERAD ÅTGÄRD	6
MÅL MED ÅTGÄRD	6
NÄR GENOMFÖRS ÅTGÄRDEN OCH ANSVARIG (A)	6
5. DELAKTIGHET	7
SAMVERKAN	7
6. RUTIN KRÄNKANDE BEHANDLING	8
BARN/BARN ELLER ELEV/ELEV	8
BARN/VUXEN ELLER ELEV/VUXEN	8
7. UPPFÖLJNING FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	9
VILKEN FÖREBYGGANDE ÅTGÄRD GÄLLER DET?	9
SKOLFORM	9
RESULTAT AV ÅTGÄRD/INSATS	9
ANALYS AV RESULTATET. VAD BEHÖVER VI ARBETA VIDARE MED?	9
8. UPPFÖLJNING FRÄMJANDE ÅTGÄRDER	10
VILKEN FRÄMJANDE ÅTGÄRD GÄLLER DET?	10
SKOLFORM	10
RESULTAT AV ÅTGÄRD/INSATS	10
ANALYS AV RESULTATET. VAD BEHÖVER VI ARBETA VIDARE MED?	10
9. UTVÄRDERING AV HELHETEN	11
BILAGA 1. DE SJU DISKRIMINERINGSGRUNDERNA	12
BILAGA 2. DEFINITION AV DISKRIMINERING, TRAKASSERIER, SEXUELLA TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING	13
BILAGA 3. AKTUELLA LAGAR	16
DISKRIMINERINGSLAG (2008:567)	16
SKOLLAG (2010:800)	16
BILAGA 4. SKOLANS ORDNINGSREGLER	17
BILAGA 5. KONTAKTUPPGIFTER TILL SKOLAN	18

1. Inledning

Det är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567).

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.

Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Källa: 6 kapitlet 3 § skollagen

Skolans förhållningssätt och vision

Så här vill vi att vårt sociala klimat ska vara:	Vi ska ha ett öppet och tillåtande klimat där alla känner att värdegrunden är levande. Vårt sociala klimat ska präglas av öppenhet och delaktighet. Inkluderande & välkomnande, "Högt i tak", prestigelöst kollegialt samarbete, möjlighet till samvaro även utanför arbetsplatsen.
De här normerna och värderingarna ska vår skola stå för:	Klimatet skall kännetecknas av Öppenhet, Tillgänglighet, Delaktighet, Trygghet och Ansvarstagande. Med detta menar vi att klimatet skall kännetecknas av Öppenhet, Tillgänglighet, Delaktighet, Trygghet och Ansvarstagande. Med detta menar vi att vi respekterar varandra och varandras åsikter. Alla ska kunna yttra sig fritt. Kommunikationen skall vara supertydlig och beslutsfattandet skall präglas av transparens. Beslut skall fattas i delaktighet med berörda. Vi skall vara lyhörda och bemöta både elever & kollegor med respekt och enligt diskrimineringsgrunderna.

Ansvarig för Plan mot kränkande behandling

Skol- och verksamhetsformer som omfattas av planen (förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasium, VUX)	Vuxenutbildningen Strömstad
Ansvarig för planen:	Åsa Borneland, rektor
Planen gäller för perioden:	Jan 2021-Jan 2022
Så här informerar vi personalen:	Delaktighet vid upprättande av planen, genomgång på APT och uppföljning av åtgärderna regelbundet på våra verksamhetsmöten.
Så här informerar vi eleverna:	Delaktighet vid upprättande av planen, uppstarts dagar, temadagar och på våra digitala forum.

2. Kort analys av föregående års förebyggande åtgärder

Lärarna ansåg det lite svårt att analysera fjolårets åtgärder då det inte fanns tydliga mål att utvärdera. Målet med nästa års plan är att tydliggöra skolans plan samt kontinuerligt arbeta planenligt utifrån de förebyggande och främjande åtgärderna samt analysera resultaten i kommande trivselenkät.

Trivselenkät

Det vi kan utläsa av trivselenkäten är att trivseln och tryggheten är god på skolan. Vi ser att vi behöver arbeta mer med värdegrundsarbetet både bland personal och elever så att vår plan mot kränkande behandling är känd på skolan. Vi behöver levandegöra planen i både ordinarie undervisningen och i det övriga dagliga arbetet. Här nedan är det sammanlagda resultatet på några av frågorna i en enkät som gjordes 2019. Vi behöver ta upp svaren och diskutera dem i våra grupper och elevråd för att sedan ställa samma frågor i årets enkät för att kunna jämföra resultaten och sedan vidta åtgärder utifrån det.

Hur trivs du på skolan?	2019	2020
Jag trivs på skolan	95%	Ingen uppgift
Jag trivs <u>inte</u> på skolan	5%	Ingen uppgift

Hur trygg känner du dig på skolan?	2019	2020
Jag känner mig trygg	98%	Ingen uppgift
Jag känner mig <u>inte</u> trygg på skolan	2%	Ingen uppgift

Hur nöjd är du med din grupp/klass?	2019	2020
Jag är nöjd med min grupp/klass	96%	Ingen uppgift
Jag är inte nöjd med min grupp/klass	4%	Ingen uppgift

Har du känt dig orättvist behandlad av någon?	2019	2020
Nej, inte av annan elev	88%	Ingen uppgift
Ja, av annan elev	12%	Ingen uppgift
Nej, inte av personal	86%	Ingen uppgift
Ja, av personal	14%	Ingen uppgift

Temadagar

Vi behöver tydliggöra temadagarna än mer och skapa en struktur i schemat för att skapa förutsättningar för arbetet med tema som rör arbetet med att förhindra att kränkande behandling sker.

Ordningsregler

Ordningsreglerna har vi inte haft några på VUX, men vi ska ha det som en punkt i vårt främjande arbete framöver. Fram till dess kommer vi att ha samma ordningsregler som gymnasiet då vi har vår verksamhet i samma byggnad samt samverkar mellan verksamheterna.

3. Förebyggande åtgärder

Skolform	Identifierad risk	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
Vuxen-utbildningen	Kunskapen om elever i behov av extra hjälp och stöd.	Arbete med tillgänglig lärmiljö	Alla elever ska få den hjälp de behöver.	Våren 2021 A: Rektor, arbetslag och studie-och yrkesvägledare
Vuxen-utbildningen	Arbete med planen mot kränkande behandling och diskriminering.	Upprätta en plan våren 2021 och arbeta med den kontinuerligt.	Alla är delaktiga i arbetet med skolans plan och åtgärderna följs upp kontinuerligt.	Våren 2021 A: Rektor, arbetslag och studie-och yrkesvägledare
Vuxen-utbildningen	Individuell Studieplansuppföljning (ISP) av pedagoger.	Levandegöra elevernas ISP för alla	Lätt att följa upp elevernas progression och ev. avbrott	Våren 2021 A: Rektor, arbetslag och studie-och yrkesvägledare
Vuxen-utbildningen	Kunskap om det sociala samspelet i gemensamma miljöer och klassrum.	Uppföljning av observationerna som görs kontinuerligt. Nya utvecklingsmål formuleras utifrån resultat och analys. Skolledningen är delaktig vid analyserna.	Gott klimat i det sociala samspelet i gemensamma miljöer och i klassrum.	Våren 2021 A: Rektor, arbetslag och studie-och yrkesvägledare
Vuxen-utbildningen	Elevenkätuppföljning	Följa upp resultaten i trivselenkäten	Skapa en trygg och tillgänglig skolmiljö	Våren 2021 A: Rektor, arbetslag och studie-och yrkesvägledare
Vuxen-utbildningen	Elevråd	Upprätta ett elevråd	Skapa förutsättningar för elevdelaktighet	Våren 2021 A: Rektor, arbetslag och studie-och yrkesvägledare

4. Främjande åtgärder

Skolform	Identifierade friskfaktorer	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig (A)
Vuxen-utbildningen	Tydlighet vid kursstarter	Inför kursstarter planeras uppstart och tydliggörande för alla	Skapar trygghet och goda förutsättningar för både elever och personal.	Kontinuerligt vid kursstarter A: Arbetslags-och kursledare, SYV
Vuxen-utbildningen	Elev- och personalaktiviteter	Erbjuda olika främjande aktiviteter, t.ex. stegtävling.	Ökad trivsel och trygghet	Kontinuerligt, A: alla i organisationen
Vuxen-utbildningen	Samverkansmöten Kollegialt lärande och samarbete.	Diskutera gemensamma dilemman på arbetslagstid	Finna gemensamma verktyg för att möta elever och grupper utifrån behov. Stärka grupper och elever.	Varje vecka A: arbetslagsledare, SYV och rektor
Vuxen-utbildningen	Närvarouppföljning	Främja närvaro utifrån fastslagen rutin.	I ett tidigt skede uppmärksamma elever som inte närvarar i skolan. Målet med rutinen är att sätta in åtgärder efter behov och minska avbrott	Kontinuerligt A: SYV, kursledare, rektor
Vuxen-utbildningen	Skolans plan är känd för alla och ingår naturligt i undervisningens innehåll	Ta fram en tydlig planering för hur likabehandling tas upp på kurserna.	Att synliggöra och säkerställa att det förebyggande och främjande arbetet sker dagligen i undervisningen.	Dagligen i undervisningen A: Undervisande lärare och arbetslag.
Vuxen-utbildningen	Ordningsregler	Förankra och samverka ordningsreglerna i skolan samt arbeta med dessa kontinuerligt under året.	Syftet med ordningsreglerna är att skapa trygghet och studiero.	Ordningsreglerna tas fram och revideras av eleverna tillsammans med personalen i december. A: Arbetslagsledare och Rektor
Vuxen-utbildningen	Samverkan	Skolan har mycket extern samverkan med t.ex. kommunerna i Fyrbodalen, AME, arbetsförmedlingen, socialtjänsten och vården.	Skapa de bästa förutsättningarna för elevernas utbildning och framtid	Kontinuerligt enligt årshjul A: arbetslagsledare, SYV, rektor

Vuxen- utbildningen	Analys av måluppfyllelse	En plan för att följa upp skillnader i betyg/måluppfyllelse.	Möjliggöra åtgärder vid skillnader i resultat beroende på grupper/ämnen/kön	Kontinuerliga uppföljningar. A: Arbetslagsledare, kursledare, SYV och rektor
Vuxen- utbildningen	Tydliggöra och synliggöra diskriminerings- grunderna	Sker i arbetet med skolans plan.	Alla arbetar aktivt med alla diskriminerings- grunderna	Vid upprättande av skolans plan samt kontinuerligt vid utvärdering av åtgärderna. A: Arbetslagsledare och rektor
Vuxen- utbildningen	Kooperativt lärande	Att fortsatt arbeta med det kooperativa lärandet	För ökad trygghet och delaktighet.	Kontinuerligt i det dagliga arbetet. A: Alla
Vuxen- utbildningen	Flexibelt schema	Att arbeta för att följa läroplanens intentioner genom att ha ett flexibelt skolschema.	För att skapa en flexibel organisation utifrån elevernas behov, t ex arbetande elever som behöver kombinera studier med arbete	Vid kursplanering och inför tjänstefördelning A: Arbetslag, SYV och rektor

5. Delaktighet

Så här har vi möjliggjort delaktighet

Samverkan	
Hur har analysen och åtgärderna samverkats med elever?	Det var meningen att det skulle samverkas genom elevrådet, men det är inte gjort då vi inte har haft något elevråd.
Hur har analysen och åtgärderna samverkats med personal?	Dialog i arbetslagen och rektor.

6. Rutin kränkande behandling

Om kränkningar sker – så här gör vi

Skollag (2010:800) Skollagen 6 Kapitlet 9 och 10 §§ regleras bestämmelserna kring skyldigheterna att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling:

Personal

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

Rektor

En rektor som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska anmäla detta till huvudmannen.

Huvudman

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de upplevda kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Delegation

Enligt Barn och utbildningsnämndens delegationsordning ska rektor skyndsamt utreda och i förekommande fall, vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Anmälan till huvudman

Anmälan om kränkande behandling till huvudmannen ska ske enligt följande:

Barn/barn eller elev/elev

1. När rektor får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling av barn/elev ska detta anmälas till huvudmannen. Anmälan görs med stöd av blanketten "*Anmälan kränkande behandling*" till respektive skolchef.
2. Rektor ansvarar enligt delegation för att utreda och i förekommande fall vidta åtgärder gällande kränkande behandling barn/barn och elev/elev. Utredning görs med stöd av blanketterna "*Utredning kränkande behandling*" och "*Intervju vid kränkningsärende*".
3. Den färdigställda utredningen skickas till respektive skolchef och diarieförs i förvaltningens elevarkiv.

Barn/vuxen eller elev/vuxen

1. När rektor får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling av vuxen ska detta anmälas till huvudmannen. Anmälan görs via respektive skolchef.
2. Rektor kontaktar elevhälsachef som ansvarar för att tillsätta utredning via barn- och elevhälsan. Utredningsteamet genomför utredning och återkopplar utredning och förslag på åtgärder till berörd rektor och skolchef.
3. Den färdigställda utredningen diarieförs i W3D3 samt i förvaltningens personalarkiv Novi.

7. Uppföljning förebyggande åtgärder

Vilken förebyggande åtgärd gäller det?	Skolform	Resultat av åtgärd/insats	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?
Klassråd och elevråd HT och VT	Vuxen-utbildningen	Ej åtgärdat p g a bristande representativitet och att vi inte haft klass- eller elevråd.	Planering och genomförande av elevråd på Vux
Utvecklings-samtalen (studie-samtal) innefattar frågor om likabehandling.	Vuxen-utbildningen	I studiesamtalen har fokus legat på elevens studiesituation. Utvecklingssamtal i ett vidare perspektiv för att dokumenteras i Dexter har inte gjorts. Kopplingen mellan det som ska föras in i Dexter och våra samtal om studierna haltar. I introduktionsgruppen görs kartläggning av eleverna som följs upp.	En mall som alla kan använda (inte Dexter). Mallen ska vara lätt att använda och lätta för eleverna att förstå.
Kursmaterial granskas så det inte kan uppfattas kränkande.	Vuxen-utbildningen	Sker vid lektionsplanering och val av läromedel.	Vi ska fortsätta arbeta aktivt med granskning av kursmaterial
Arbeta kontinuerligt tematiskt inom ämnet.	Vuxen-utbildningen	Vi har haft tankar på teman om värdegrund, rasism o. dyl. som skulle kunna kopplas till kränkande behandling, men de har inte genomförts.	Planera upp tid för planering om tematiskt arbete inom ämnet som rör hela organisationen.

8. Uppföljning främjande åtgärder

Vilken främjande åtgärd gäller det?	Skolform	Resultat av åtgärd/insats	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?
Arbetslagsmöte där likabehandlingsfrågor är en stående punkt som diskuteras. Varje arbetslag ansvarar för detta.	Vuxen- utbildningen	Har inte tagits upp som stående punkt. Anledning: Det har inte aktualiserats av något problem. Vi har noterat en konfliktsituation som skulle följas upp av rektor. Vi hade dessutom en situation i samband med ett nationellt prov hösten 2020 som följdes upp.	Arbeta med skolans plan kontinuerligt och ha en stående punkt på arbetslagsmötena.
Individuell Studieplans-uppföljning (ISP) av pedagoger Kommentar: Dexter fungerar inte. Individuell uppföljning sker baserat på elevens kunskaper med fokus på kunskaps-utveckling. För ISP i ett vidare perspektiv bör vi ha ett tydligare utformat mentorskap.	Vuxen- utbildningen	Dexter fungerar inte. Individuell uppföljning sker baserat på elevens kunskaper med fokus på kunskaps-utveckling. För ISP i ett vidare perspektiv bör vi ha ett tydligare utformat mentorskap.	Att utforma en mall för dokumentationen av samtalet med elever
Kartläggningssamtal görs av Studievägledare. Kommentar: Görs också av introduktionsgruppens lärare (AMD).	Vuxen- utbildningen	Det första kartläggningssamtal - studieplanering görs av SYV.	Levandegöra elevernas ISP för alla som arbetar med eleverna samt ha samtal med eleverna kontinuerligt.
Årliga trivsel/elevenkäter för att mäta trivsel och omfattningen av kränkande behandling	Vuxen- utbildningen	Gjordes våren 2019. Vi är osäkra på uppföljning.	Varje höst och vår ska vi mäta trivsel och omfattningen av kränkande behandling och diskriminering.
Observationer som ger kunskap om det sociala samspelet i gemensamma miljöer och klassrum.	Vuxen- utbildningen	Detta gör vi varje dag. Vår avläsning av läget föranleder eventuellt ytterligare åtgärder.	Uppföljning av analyserna som görs kontinuerligt.

9. Utvärdering av helheten

Vi har påbörjat arbetet att implementera ny plan mot kränkande behandling, då den tidigare planen som fanns på skolan var bristfällig. Utvärdering av tidigare plan var därför svår att genomföra då det inte fanns tydliga mål att utvärdera, samma gäller med trivselenkäten som inte gjordes 2020.

Personalen har på APT och verksamhetsmöte utvärderat tidigare plan samt haft dialog kring vilket sociala klimat, vilka normer och vilken värdegrund som skall verka på skolan. Under verksamhetsmötet fördes en dialog kring dessa värden samt mål i planen. Enheten behöver arbeta vidare med implementeringen av planen samt de dokument som är knutna till planen.

Bilaga 1. De sju diskrimineringsgrunderna

Diskriminering äger rum när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Sexuell läggning
- Etnicitet
- Religion eller annan trosuppfattning

Funktionsnedsättning

Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar, som fanns vid födseln, har uppstått senare eller förväntas uppstå. Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse, du är lika skyddad av lagen även om du har en mindre omfattande funktionsnedsättning.

Ålder

Med ålder menas uppnådd levnadslängd. Skydd mot åldersdiskriminering omfattar alla och gäller alltså även i skolan. En person kan bli diskriminerad eller trakasserad för att hen behandlas utifrån sin ålder i stället för utifrån sin person eller kompetens. Grunden för åldersdiskriminering är allmänna föreställningar om hur unga respektive äldre är, vad de klarar av och vilka drivkrafter de har.

Kön

Med kön avses de juridiska könen kvinna eller man. Könsdiskriminering handlar om att kvinnor och män inte behandlas som individer. Villkoren styrs i stället av föreställningar om hur de förväntas vara och uppträda utifrån sin könsroll, exempelvis när det gäller fysisk styrka, tekniskt kunnande, socialt ansvarstagande etc. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som avser att ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

Könsoverskridande identitet eller uttryck

När någon inte identifierar sig som kvinna eller man, eller genom sin klädsel, kroppsspråk, beteende eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Sexuell läggning

Exempelvis homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Sexuell läggning omfattar en människas hela liv och kan handla om sådant som identitet, samlevnadsform och kärlek. Om heterosexualitet alltid anses vara det "normala" och förväntade blir det en styrande norm, den så kallade heteronormen. Därmed blir det "onormalt" eller "konstigt" att vara homo- eller bisexuell. Heteronormen styr mer än vad vi tror när det gäller miljö och tilltal på skolan och i bemötande av barn och vårdnadshavare.

Etnicitet

När någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla har en etnisk tillhörighet. Alla kan därför bli utsatta för diskriminering. Var och en har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet. En person kan också ha flera etniska tillhörigheter, till exempel om föräldrarna har olika etnisk bakgrund. Nationella minoriteter är etniska minoriteter.

Religion eller annan trosuppfattning

Exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Begreppet annan trosuppfattning är kopplat till religiös åskådning. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar omfattas inte av begreppet annan trosuppfattning eftersom de inte har någon koppling till religion. I många religioner och trosuppfattningar bekänner eller bekräftar man sin tro genom handlingar. Lagen omfattar därför även de uttryck för tro som ingår i ens religion eller trosuppfattning som till exempel regler om kläder, bön, kost och så vidare.

Bilaga 2. Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Diskriminering handlar om missgynnande. Diskriminering innebär att en elev missgynnas på grundval av de sju lagstadgade diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder. Diskriminering förutsätter ett maktunderläge hos den som utsätts för det. Det betyder att lärare eller annan personal på skolan eller förskolan kan diskriminera eleven eller barnet. Elever i skola och i fritidshem och barn i förskola kan däremot inte diskriminera varandra.

Kränkande behandling är ”ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet” och som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Ibland kan det vara svårt att urskilja om uppträdandet handlar om trakasserier eller kränkande behandling, men det spelar mindre roll. Huvudmannens ansvar att utreda och åtgärda är det samma. Trakasserier och kränkningar kan ske barn och elever emellan, men det kan också vara personalen som kränker eller trakasserar barnet eller eleven.

Vad är direkt diskriminering?

Direkt diskriminering är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Exempel på direkt diskriminering:

- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk (religion)
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen (funktionshinder)
- En skola tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen (sexuell läggning)

Vad är indirekt diskriminering?

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en generell bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Exempel på indirekt diskriminering

Alla elever serveras samma mat (elever med religion som förbjuder viss typ av mat diskrimineras)

Vad är bristande tillgänglighet?

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Exempel på åtgärder som kan krävas kan vara att ta bort trösklar eller att erbjuda hjälpmedel som eleven behöver för att kunna delta i utbildningen.

Vad är instruktion att diskriminera?

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, exempelvis en anställd pedagog, att diskriminera någon annan. Instruktion att diskriminera kan ske både direkt och indirekt.

Vad är trakasserier?

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen (2008:567). Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna.

Den som trakasserar har inte ett maktövertag, det betyder att en elev kan trakassera en annan elev. Exempel på trakasserier är att kalla någon för bög, hora, CP, mongo eller dampunge. Trakasserier kan också ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Vad är sexuella trakasserier?

Trakasserier kan också vara av sexuell natur, då kallas de för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller ger närgångna blickar, ovälkomna komplimanger, inbjudningar, anspelningar eller jargong. Det gemensamma för trakasserier och sexuella trakasserier är att beteendet är oönskat och att det är den person som är utsatt som bestämmer om det är kränkande eller inte. De sexuella trakasserier behöver inte ha koppling till diskrimineringsgrunderna för att anses som sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier definieras i diskrimineringslagen.

Vad är mobbning?

Mobbning äger rum när någon blir utsatt för kränkningar och/eller trakasserier av en eller flera personer vid flera olika tillfällen. Den som är utsatt för mobbning kan uppleva sig i underläge och ha svårt att försvara sig. Skolverkets definition av mobbning är *”en upprepade negativ handling som inbegriper att någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.”* Det som kallas mobbning eller kränkande behandling kan ibland vara rent brottsliga handlingar, såsom misshandel och olaga hot.

Vad är kränkande behandling?

Arbetet mot kränkande behandling regleras i skollagen (2010:800, kap 6). Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet **utan att vara diskriminering**. Kränkningar kan, precis som diskriminering och trakasserier, ske både medvetet och omedvetet samt vid enstaka eller upprepade tillfällen.

Kränkande behandling kan vara:

- Verbalt: skällsord, förolämpningar och sprida rykten
- Socialt: utfrysning, miner och blickar
- Fysiskt: slag, knuffar, tafsningar och förföljelse
- Text och bild: sms, mms, lappar, klotter, e-post, bloggar, video och chattsidor

Kränkande behandling kan också ske mellan vuxna och barn, exempelvis:

- En lärare tejpar över en elevs mun
- En lärare kallar en elev för tjock inför klassen
- En fritidspedagog trycker en elevs huvud mot väggen och håller sedan fast huvudet mot väggen
- En elevassistent ger en elev en örfil
- En lärare filmar en elev som är i affekt.

Personen som utsätter någon annan för en kränkning behöver inte nödvändigtvis ha ont uppsåt eller mena något illa. Det räcker med att den som är utsatt känner ett obehag eller hot. Det är alltid **personen som är utsatt som avgör** vad som är en kränkning för just honom eller henne.

I fall av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på internet har skolan skyldighet att utreda om kränkningarna har koppling till skolan. Detta gäller även om kränkningar skett på elevernas fritid. Barn- och elevombudet övervakar tillsammans med Skolinspektionen den del av skollagen som gäller kränkande behandling.

Vad är repressalier?

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Vad är de nationella minoriteterna?

I samband med diskrimineringsgrunderna etnicitet och religion är det viktigt att lyfta de fem erkända nationella minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Dessa grupper är etniska och/eller religiösa minoriteter och skyddas därmed även av diskrimineringslagen. Enligt FN:s

definition är samerna dessutom urfolk. De historiska minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli.

Gemensamt för minoritetsgrupperna är att de har befolkat Sverige under lång tid samt att de utgör grupper med en uttalad samhörighet. De har även en egen religiös, språklig eller kulturell tillhörighet och en vilja att behålla sin identitet. De nationella minoriteterna har under olika perioder varit utsatta, marginaliserade och kränkta. Det finns en mörk historia med bland annat rasbiologisk forskning, tvångsassimilering, tvångsförflyttningar, tvångssteriliseringar samt barn som togs ifrån sina föräldrar när de började skolan och fick inte längre använda sitt eget språk och lära sin kultur. Än i dag har många barn som tillhör nationella minoriteter erfarenheter av diskriminering och trakasserier.

Enligt lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk är kommunen ovillkorligt skyldig att informera vårdnadshavarna om de särskilda rättigheter som gäller i våra skolor för nationella minoritetsbarn. De särskilda rättigheterna innebär att det allmänna ska främja och skydda de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och språk i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt. Enligt skollag ska en elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna erbjudas modersmålsundervisning oavsett elevens umgängesspråk i hemmet, elevens förkunskaper i språket eller antal elever som vill läsa språket som modersmål.

Bilaga 3. Aktuella lagar

Diskrimineringslag (2008:567)

Enligt diskrimineringslag ska varje skola ha aktiva åtgärder mot diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier. Skolan ska dokumentera sitt arbete med aktiva åtgärder genom att systematiskt undersöka, analysera, åtgärda och följa upp skolans arbete. Dessa aktiva åtgärder ska dokumenteras löpande genom hela året. Skolan ska även dokumentera hur samverkan med elever, personal och vårdnadshavare har skett.

Skollag (2010:800)

Enligt skollag ska varje skola årligen upprätta en plan mot kränkande behandling av elever. Planen ska redogöra hur skolan arbetar förebyggande och förhindrade så att ingen elev kränks. Planen ska även innehålla en redogörelse för åtgärder från det föregående året och för det kommande året (6 kap 8 §).

Bilaga 4. Skolans ordningsregler

Vi kommer att uppdatera VUX ordningsregler. Tills det är gjort har vi gemensamma ordningsregler med Strömstad Gymnasium.

Respekt och ödmjukhet, tar ett personligt ansvar och är tydliga.

- Inte störa
- Inte förstöra
- Inte kränka
- Inte trakassera
- Mobilfria klassrum
- I klassrummen är vatten, te, kaffe och lättare förtäring som smörgås och frukt tillåtet, dock ej energidryck.
- Alla plockar bort skräp efter sig.

Bilaga 5. Kontaktuppgifter till skolan

Funktion	Namn	Telefonnummer	E-postadress
Rektor	Åsa Borneland	0526-195 36	asa.borneland@stromstad.se
Studie- och yrkesvägledare	Sara Fröberg	0526-195 22	sara.froberg@stromstad.se
Verksamhetschef	Sara Arvenberg	0526-195 44	sara.arvenberg@stromstad.se